

NATIONAL
GEOGRAPHIC

ADVENTURE

HRVATSKA

DILJEM
AFRIKE

Najdestinacije
CRNOGA KONTINENTA

Divljina
NAMIBIJE

Avanture u pustinji Namib

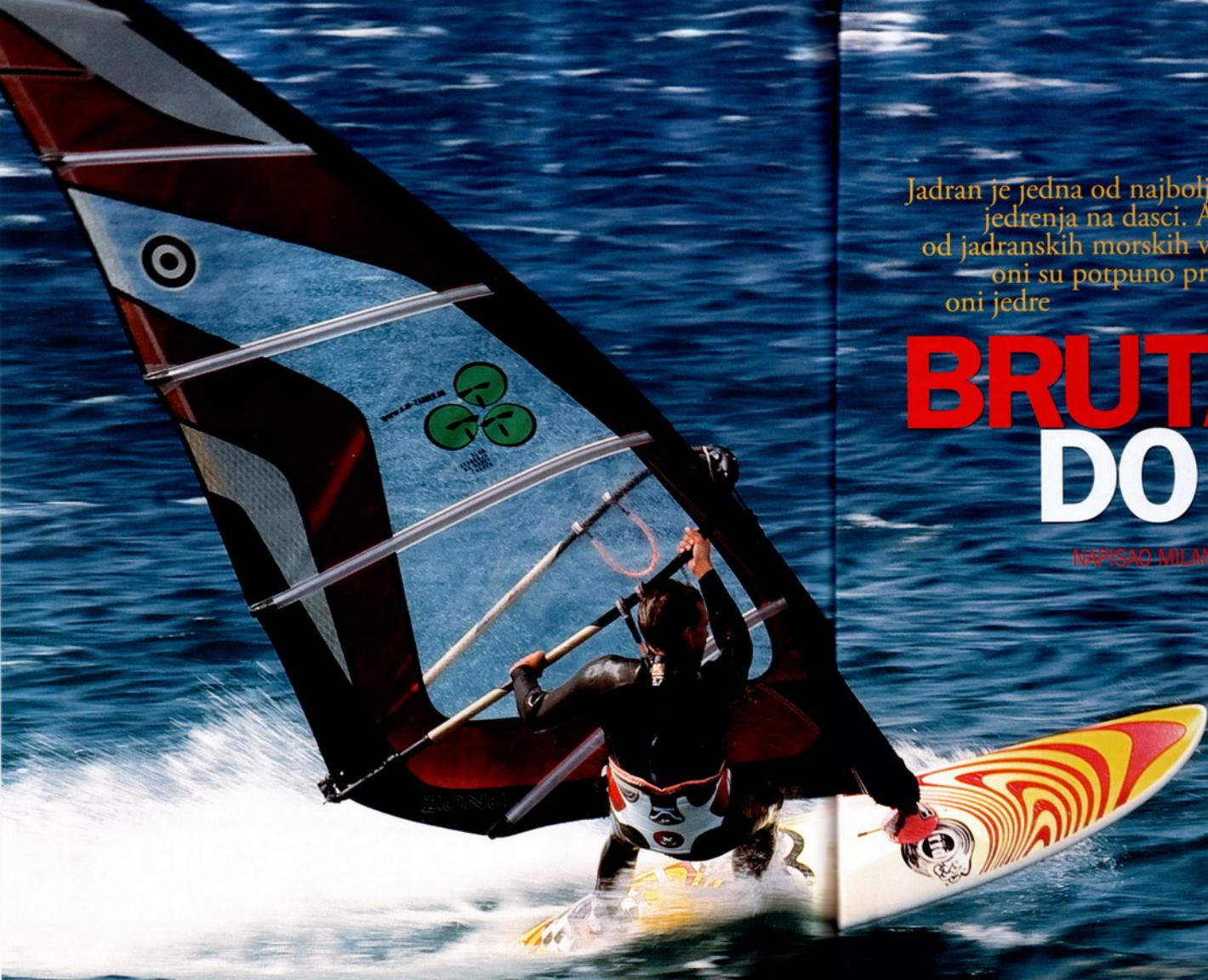
BRUTALNI VALOVI

*Jadransko
jedrenje na dasci*

9700 KILOMETARA
autostopom do Moskve

ŠPANJOLSKA
Costa da Morte

KAKO PREŽIVJETI
(gotovo) SVE

Jadran je jedna od najboljih destinacija za učenje jedrenja na dasci. A od koga bolje učiti nego od jadranskih morskih vukova? Oni znaju čekati vjetar, oni su potpuno predani tome sportu, oni jedre

BRUTALNO DO DASKE

NAPISAO MILAN TOMLIJANOVĆ SNIMIO STIPE SURAĆ

Dolje na plaži

gadno je puhalo. Dugačka kolona momaka i djevojaka, ukupno njih šezdesetak, čučala je u ljetnim dugim odijelima u plićaku i pod miškom pridržavala

daske. Bura im je svima mrsila kosu i ustrajno ih zalijevala morem. Znatiželjnici koji su sve to gledali vjetrovkama su zaklanjali lica, neki su rukom pridržavali kape, a ledeni, suhi zrak svima je čistio nosnice i bistro glavu. Neki je kameraman objektivom vršlja uokolo, mišićava, preplanula surferska lica nisu se na njega osvrtala. Promatrala su obzor napeto čekajući da se podigne zelena zastava i označi start regate u Šimunima na otoku Pagu.

Kad je vjetar dosegao tridesetak čvorova, surferi su se oprezno, kao da krote nekakvu beštiju, uspeli na valove. Njihove daske ljljale su se kao igračke. Na sudački znak, ekipa je zadigla jedra, sve se uskomešalo i daske su strelovito pojurile naprijed. Bura, velika pročistiteljica svijeta, vozila je u slalomu brzinom od 50-ak kilometara na sat, što je na moru zastrašujuće brzo.

Daske i jedra jurcale su regatnim poljem, krug za krugom, kao da klize po nekom morskom ringišpilu. Pučinom su odjekivali udarci dasaka a šarolika surferska bratija – sastavljena od hrvatskih olimpijaca, proslavljenih internacionalaca, državnih prvaka, osvajača kupova i onih što su u ovom sportu tek godinu, dvije –

vorio mu je drugi, drhtureći na vjetru dok se curkom slijevalo s njega. "Nikad dosad nisam ovako uživa. Ovo je totalni zakon, jedva čekam opet!" Dok su momci i cure polako skupljali opremu i cijedili vodu s jedara, ta mi se rečenica još dugo vraćala kao refren.

Dijagnoza je zbilja fatalna. Kad jednom uđeš u ovaj sport, nema više pomoći. Valjda je lakše izaći iz NATO-a ili Partnerstva za mir nego iz windsurfinga – jer kao što već rekoh, kad te daska za jedrenje jednom u životu zdini u glavu više ti niti jedna druga daska nije na broju. Stvar je naprosto takva i oko nje nema rasprave. Za windsurfom moraš poluditi i točka.

Zbilja, kao vrsta surferi su dostojni proučavanja. Uči u njihovu bit nije teško – treba znati čekati. Čekati na što, pitate se?

jurila je naprijed i nazad, padajući, dižući se, vrteći se i okrećući punih sat vremena. Neki su za vrijeme utrke morali izaći na obalu promijeniti jedra, drugi su cijeli slalom vozili odlično da bi se pred kraj katapultirali kroz jedro. Svejedno, lijepo se vidjelo koliko se tim momcima i djevojkama daska lijepi za nogu, koliko su uvježbani i vješti. Polako sam počeo shvaćati da je to ono što žele raditi u životu, da je *windsurfing*, jedrenje na dasci, jedina stvar koja ih čini slobodnim. Svi su bili od iste vrste, hrili su moru i vjetru, istom utočištu i istoj sreći.

Taj se dojam još više pojačao kad sam ih ugledao kako izlaze iz vode. Satrali su se na tim daskama, ali vrijedilo je. Bili su iscrpljeni i krvavih očiju, a žuljevite ruke bile su im nekako izdužene. "Bilo je skroz brutalno", čuo sam jednog kako ozareno iz petnih žila urla u vjetar. "Je, ovo mi je najbolja regata u životu", odgo-

Igor Lerman, surfer iz Zagreba, jedri na jakoj buri (prethodne stranice); daske u surf-centru u autokampu Šimuni na otoku Pagu (na vrhu); odmaranje i čekanje vjetra u Sabunkama kraj Zadra (sve tri gore).

Pa na vjetar, naravno. Iako se često čini da čekaš vjetar koji je zauvijek negdje izvjetrio, pa od njega ni pisma ni razglednice.

Kad nema vjetra, surferi se ne mogu smiriti, vrpolje se kao duša u purgatoriju, nigdje nemaju mira. Kava više nema isti okus, cijeli je svijet bljutav i siv, sve se čini pusto i uzaludno. Gorljivo se prati vremenska prognoza, danomice raspreda o garbinadi, levantu i tramuntani, o tlaku i čvorovima vjetra, o litraži dasaka i kvadraturi jedara. Radio se pali na sinoptičku prognozu, a dan počinje pogledom na sjeverozapadni obzor. Kad nema vjetra surferi djeluju poput neke vrste meteoropata, iscijedjeni, bez životnog soka, motora koji ih pokreće.

Onda jednog dana, kao i svakog jutra, surfer ustaje rano, proteže udove, prilazi prozoru i otvara škure da izvidi nebo. Ako je iznad punte nebo tamno, bez zvjezda, a istok rumen, to je dobar

Igor Lerman, voditelj surf-centra u Šimunima, poučava novinara Milana Tomljanovića osnovama jedrenja na dasci. Milan je u jednom trenutku čak i projedrio – no ubrzo se morao zaustaviti kako ga vjetar ne bi otpuhao daleko na pučinu.

Šezdesetak surfera sudjelovalo je na ovogodišnjoj rujanskoj regati u autokampu Šimuni. Sudionici su regatu ocijenili jednom od najboljih dosad, a tome je pridonijelo jaka bura koja je puhalo brzinom od oko 50 kilometara na sat.

SNIMIO FILIP BIRALA

znak. "Jugo bi bogme moglo potrajat", vrti surfer grozničavo po glavi, osjećajući pomalo kako mu se snaga vraća u udove. Ako je, pak, drugi slučaj, pa je nad morskom površinom zapuhao prvi burin, blag i svjež, donoseći čisti, ledeni povjetarac koji puni nosnice kisikom i ugodno miluje zglobove – surfer je već kata-pultiran u sedmo nebo. Nemojte mu se radije obraćati, ne čuje vas od vjetra. Eno ga, već je dolje na plaži, s nogama u *fusevima*, spremam da u njima ostane cijeli božji dan, sve dok ga more onako iznurenoga i sretnog ne ispljune vanka na obalu poput kakve čudne naplavine.

Tako je sa surferima koji imaju sreću da žive uz more, no što je s onima što pumpaju na Jarunu i Čiću, ili negdje na Bledu ili Balatonu? Nema bitne razlike, isti je fanatizam u kombinaciji. Promotrimo na trenutak normalnog surfera iz Zagreba. Ulice se komešaju, ljudska vreva i automobili. Pada kiša i ispire s asfalta posljednje krpice snježne bljuze. Odjednom, našem surferu prijateljijavljaju da je zapuhalo na Preluku ili u Baškoj. Istog trena on trči prema staroj Ladi, trpa opremu, ljubi ženu i djecu i već je odjurio što dalje od skladišta, ranžirnih stanica, silosa i starih tvornica od neožbukane cigle, dalje od masnog sloja naoblake kroz koji ne prodire nikakvo svjetlo; dalje od ugljene čadi, magle i auspuha s križanja. Nema te sile koja bi ga doma zadržala. U glavi mu je samo glisiranje, vodeni start i neki dobar skok u zrak. Sve drugo može slobodno pričekati dok vjetar ne oslabi.

"Postoji ona ofucana fraza kako surf nije sport već način života", pripovijeda 39-godišnji Zdravko Cerovac iz Zagreba, prvi prvak Hrvatske iz 1992., umirovljena legenda našeg jedrenja na dasci. "Koliko god bilo ofucano, to je istina", smješta se Zdravko ispod naočala. "Čovjek može odigrati nekoliko partija tenisa i onda fino otić doma. Ne mora birati auto koji će kupiti, mjesto gdje će ljetovati, ne mora sve podrediti surfu. Ako si u surfu, kad puhne moraš iste sekunde biti spremam spakirati stvari i pobjeći, ne možeš raditi posao za koji si vezan osam sati na dan. Zato mi i kupujemo aute koji nalikuju stočnim vagonima samo da bi u njih što više natrpali, zato dajemo otkaze u proljeće i tražimo poslove u jesen, zato tražimo cure koje sve to podnose – to je taj stil života".

Što jest jest, lijepo je tako, živjeti za vjetar. Ako si rekreativac nema greške, nauživat će se, očvrsnuti u spartanskom treningu, u stalnom padanju i dizanju natrag na dasku. Međutim, ako si natjecatelj, iskusnjara koja iza sebe ima europska i svjetska prvenstva, državna prvenstva i kupove – vidjet će svijeta, kultura i običaja, s daskom propuštanju gdje te *playstation* nikad ne bi odveo. Živio je tako Zdravko Cerovac sve do 2000. kad je, što bi se jezikom sportskih komentatora reklo, objesio dasku o klin. Počeo je 1982. u zlatno doba windsurfinga, kad su Slovenci u jugoslavenskim prvenstvima gazili sve pred sobom, vozio je sva zamisliva prvenstva i regate, išao po svijetu lomeći valove, a onda ga je, kako to u nas već biva, manjak sredstava bacio u provaliju. "Klasika. Da bi nešto napravio na svjetskoj razini trebaš sponzore. Toga ovdje nema, nema te love da bi se zaposlio kao surfer, tako da sam odustao. Danas surfam pet, šest dana godišnje i lagao bih kad bih rekao da mi ne fali sve to skupa."

Zdravko je stara škola. Slušam ga kako izlaže sjećanja, pa razmišljam kako mu je sad bez te daske. Naposljetku, i to je valjda surf. Kad si dugo protagonist jednog takvog filma i onda taj film ispadne s repertoara, čovjeku preostaje samo osjećaj melankolije i mutne tuge. Srećom, ne traje ni to dugo, uvijek dolaze mlađi i nabrijaniji. Primjerice Splitčanin Luka Mratović, naš jedini olimpijac windsurfer. Iako se, kako sam kaže, "još oporavlja od silne riže", naš je Luka u Pekingu imao svoje vatreno olimpijsko krštenje, a to što je tamo bio među zadnjima uopće ga ne zabrinjava. Bitan je osjećaj da si dospio na Olimpijadu, da si uopće prošao kvalifikacije na Novom Zelandu. Koji je njegov savjet po-

četnicima? "Važno je samo bit na moru", kaže 21-godišnji Mratović. "Ako se u prvima pokušajima stalno pada, ne prestati nego ići dalje. I onda će tek projedrit".

Znači, surf traži i malo životinjske tvrdoglavosti, valja se isprva mukotrpno hrvati s daskom. "Je, ali je posli ogroman gušt. Adrenalin pići, cilo vrime si na moru, ne more bit lipše."

Luka vozi sve. Olimpijsku klasu RS:X, formulu, slalom i *freestyle* (slobodni stil koji uključuje trikove). Tu disciplinu ne vozi natjecateljski, već više onako za sebe, iz svog užitka. "Jedrin ja i na jedriličarskim regatama, ali jedino RS:X shvaćam ozbiljno, sve ovo drugo je samo zabava". U klasi RS:X ima popunjenu sezonu. "Od veljače do kolovoza cilo vrime sam vanka države. Doma doden na možda dva tjedna". Koja mu je najdraža lokacija za windsurf? "Volin Draće na Pelješcu, onda volin surfat ispred gradske luke u Splitu, Žnjan je dobar, pa Olimp po jugu i Bene po buri. Na Bolu još nisam bio, a Viganj na Pelješcu mi baš i nije drag. Još mi se nikad tamo nije potrefija vitar". Pitam ga još za dojmove iz Peking-a, proveo je tamo ove godine, što na kvalifikacijama što na samoj Olimpijadi, skoro mjesec i pol dana. Čim sam mu spomenuo Kinu, Luka se stresao kao da je netom izašao iz vode. "U Kini ne puše ništa, to je problem. A inače, Kina ko Kina. Smeta me taj mali vitar i hrana.

Jedrenje na dasci je sport za cijelu obitelj (uključujući i kućne ljubimce!) – nije toliko bitna snaga koliko tehniku i osjećaj (gore); 21-godišnji spiljanin Luka Mratović bio je naš jedini windsurfer na ovogodišnjoj Olimpijadi (dolje).

Samo riža i neko čudno usitnjeno meso, sve slatko, očajno. Pri kraju sam samo tija ići doma."

Kasnije, ispred surf-centra u Šimunima nalijeće na još jednog Spiljanina, Marina Siriščevića. Sira je čvrst, robustan devetnaestogodišnjak kojeg nije lako zaljuljati

s nogu. I njemu je, kao i Luki Mratoviću, daska najosjetljivija životna struna. Sira mi tumači zajedništvo koje medu surferima vlada, taj stalni osjećaj podrške i prijateljstva. "Nema toga u drugim sportovima. Ovdje nikog nije briga koji auto voziš, briga nas za manekenke i narodnjake. Mi smo ti svi isti. Isti vitar, ista spiza, isti gušti", smije se Sira onim širokim dječačkim osmijehom. "Jedino kad je regata, e onda već postajemo opaki neprijatelji. Nema popuštanja, svak oče pobi-jedit".

Jedini surfer kojeg je nemoguće pobijediti odaziva se na ljupki nadimak Grozni. Mladen Belamarić (26) iz Šibenika, već je devet godina zaredom prvak Hrvatske u *freestylu* i čini se da će još dugo ostati na tronu. Ima onaj prgavi, fajterski izraz sportaša koji se ne da pokoriti, a takvi su u pravilu najboljni. Vlada svim surferskim trikovima - *duck* i *push tack*, *heli tack*, 360, *backwind jibe* – sve pogoda, gdje god i kad god želi. Valjda nadaleko nema sportaša koji može toliko obeshrabriti svoje suparnike kad zavrти svoje sumanute *loopove* (salta). Sjedimo za

stolom uz šibensku travaricu, do nas dopire žamor turista, pljuškanje vode, vesela glazba i neprestane salve smijeha. Pitam Mladena u čemu je tajna njegove nepobjedivosti? "Nemam pojma, ja to mogu usporediti s vjerom. Za mene je surf ka neki budizam na moru. Tako nekako, neko duhovno iskustvo. Na tome sve baziram, a tijelo, ono jednostavno odgovara kako duh traži". U surfu je Mladen preko petnaest godina, počeo je na Jadriji, bio je dvaput zaredom juniorski prvak države, a otkako se uhvatio freestyle ne pušta *boom* iz ruku. Kaže da svaki surfer ima svoj stil i da se nečiji karakter može prepoznati preko njegove vožnje. Valjda njega zato zovu Grozni. Fanatično je utreniran. "Rijetko je da se probudiš i da ima vitra. Kad ga ima onda je to taj dan. Ide se na more, vozi se cili dan, divlja se po moru i to ti je to, cila filozofija". Vozio je na Kanarskim otocima i Capo Verdeu. Zapitujem ga ima li sponzora?

"Je, imam sponzora. Zahvaljujući njemu se i bavim ovim sportom jer s obzirom na to koliko opreme godišnje slomim, mislim da bi teško sam mogao toliko pripraviti."

"Slomiš li poprilično toga?"

"Poprilično. Uglavnom slomim sve šta dobijem".

Koji sat potom, na plaži upoznajem Ivana Kljakovića-Gašpića, još jednog Splićanina kojem se na spomen surfa vrućina sjuri u glavu. Vidi se da jedva čeka s daskom u more, ali ipak uljudno pristaje na razgovor. 24-godišnji Ivan, među prijateljima poznatiji pod nadimkom Bambi, olimpijac je u

klasi Finn, europski viceprvak i jedriličar na kojeg se ozbiljno računa. U cijelosti je posvećen jedrenju i u tom je sportu spreman na velika ostvarenja (u Pekingu je završio na osmom mjestu u svojoj klasi), a windsurf ne doživljava nikako drugačije nego kao razonodu, dragi hobi, začin koji životu popravlja okus. Na dasci je pet, šest godina i ova regata u Šimunima njegov je surferski debi. "Surf je prije bio vrlo popularan", kaže Bambi, "Međutim, danas ima puno ekstremnih sportova koji privlače mlade –

Dijagnoza je fatalna. Kad jednom uđeš u taj sport, nema više pomoći. Za windsurfingom moraš poluditi i točka.

paraglajding, slobodno penjanje, *downhill* biciklizam, kajak, rafting – ljudima su ti sportovi puno praktičniji od surfanja, valjda zato jer ne ovise toliko o vjetru. Inače, to je najveća rakrana surfa, sport traži jak vjetar koji kod nas i nije toliko čest. Godišnje, uz najbolju volju, možda možeš napraviti 150 dana surfanja, što je stvarno malo".

Spustila se i večer. Sjedim na plaži uz čašu bevande. Bura je razbistrla nebo, na tamnom dijelu horizonta vide se zvijezde i ušiljeni mjesec. Nakon proglašenja pobjednika regate i dodjela nagrada – pobjednik je Tine Slabe, proslavljeni slovenski surfer – ekipa je prešla u furioznu fazu, grohotom se smiju i plešu, čuje se glazba iz zvučnika, sve lagano vodi prema opasno dobrom tulumu. Tako je to ovdje, nakon cjelodnevnog divljanja po moru, surferi imaju još snage i za partiju

Surferi-početnici, ovo nemojte pokušavati! Godine iskustva su potrebne za ovakav skok koji na slici izvodi 41-godišnji Damir Veledar iz Zadra. Damir se surfanjem bavi već 19 godina.

Vecina surfera već je izašla iz vode, a ova usamljena surferica ostala je jedriti na mjesecini u Sabunikama kraj Zadra. Draško Andrić u Šimunima na Pagu izvodi jedan od surferskih trikova (desno).

nje. Nikakvo čudo da su ih na Olimpijadi proglašili najizdržljivijim sportašima. Okružen surferima i surfericama prepuštam se zabavi bez kraja i konca, svjestan da i mene sutra čeka daska.

Priznajem, krajnje nevoljko sam prihvatio taj prijedlog. Urednica časopisa inzistirala je da se i ja uzverem na dasku. Kaže mi u telefonskom pozivu: "Moraš probat, ajde, lakše ćeš pisati o surfu ako ga i sam probaš." 26-godišnji Igor Lerman iz Zagreba, voditelj surf-centra u Šimunima, bit će moj učitelj surfa. Kažem mu da i nisam neki sportaš, baš se i ne otimaju klubovi za moj vid i brze reflekske. "Ništa zato", veli mi Igor, "Probaj pa vidi."

Kako se približavamo dasci, osjećam kako mi se tijelo opire i hoće u bijeg. Ali, nema pomoći – Igor ide za mnom, kao tamničar koji me privodi. Stojim na suhom, na dasci. Igor mi objašnjava startnu poziciju, tumači kako otvoriti i zatvoriti jedra, koja mi je prednja a koja zadnja strana, kojom rukom treba držati *boom* i koji je ispravni položaj tijela. Ništa ne kužim i već vidim da će se osramotiti pred čovjekom.

Onda me s daskom tjera u more. Mukotrpno se hrvam s njom, pokušavam održavati ravnotežu, sklisko je, korak mi je nesiguran. Najednom, ruke mi zaplivaju zrakom kao da zaludu traže uporište u prazno. Padam i penjem se natrag na dasku. Ritual se ponavlja još nekoliko puta. Ali, onda je uslijedilo ono što je nadmašilo sva moja očekivanja. Odjednom sam i ja malčice projedrio, umjesto da se zabijem u kupače ili čamce, odvuklo me na pučinu i na trenutak sam se osjećao kao surfer. Na trenutak, doduše – dok nije do mene doplovio Igor, naredio mi da spustim jedro i zaustavim se prije nego me vjetar odnese do talijanske obale. ▲

KORISNA MREŽNA STRANICA:

Na www.wsurf.net možete saznati sve o jedrenju na dasci, rasporedu regata, vremenskoj prognozi, itd.

NEKOLIKO SAVJETA ZA POČETNIKE:

1. Upišite se u školu jedrenja na dasci kako biste naučili osnove, ovaj sport ne pokušavajte naučiti sami! Uz pravu opremu koju ćete dobiti u sklopu škole i pravilne instrukcije većina ljudi može projedriti već nakon nekoliko sati poduke. Tipična škola za početnike traje od 3-8 sati.
2. Nemojte odmah kupovati vlastitu opremu. Prvo završite školu pa se upišite u klub: neki klubovi nude besplatan najam opreme za svoje članove. Jednom kad steknete malo iskustva možete kupiti opremu no tražite savjet od svog instruktora ili iskusnijih surfera. Ništa vam neće toliko otežati jedrenje na dasci kao premala daska na kojoj ćete gubiti ravnotežu ili preveliko jedro koje nećete moći ni izvući iz vode.
3. Ne precjenjujte svoje mogućnosti! Ne izlazite odmah na jak vjetar i velike valove. U početku surfajte za mirnijeg vremena i ne udaljavajte se previše od obale. Ako ostanete bez snage, otplivajte prema najbližem kopnu, predahnite, pa se potom vratite na plažu s koje ste krenuli.
4. Nikad ne surfajte sami! Osigurajte nadzor s obale (ako ništa drugo, zamolite prijatelje da vas drže na oku) ili surfajte u pratnji drugih, iskusnijih surfera.
5. Naučite sve o lokalnom vremenu i vjetrovima; vježbajte "čitanje" neba i oblaka kako vas usred pučine ne bi iznenadila nevera.

NEKI OD KLUBOVA I ŠKOLA ZA JEDRENJE NA DASCI U HRVATSKOJ:

Sjeverni Jadran:

Tsunami Windsurfing Camp, Pula, www.surf.hr

Windsurfing Base Shimuni, autokamp Šimuni, Pag, www.camping-simuni.hr, lerman.igor@gmail.com

Srednji i južni Jadran:

Surfmania, Sabuničke, Nin, www.surfmania.hr, 098 912 9818, info@surfmania.hr

Klub za jedrenje na dasci Jadrija, Šibenik, kjd_jadrija@yahoo.ie

7Bofora, Split, www.7bofora.com, Tel: 091 5166 201 ili 098 927 3334

Zoo Station, www.travel-dalmatia.com/zoo-station/, zoo-station@net.hr, Bol, Brač

Perna Centar Pelješac, (između Orebića i Vignja), www.perna-surf.com, Tel: 098 395 807 i 020 713 619, gzeljko@inet.hr

Kopnena Hrvatska:

Klub jedrenja na dasci Zagreb, Aleja Mira bb - SRC Jarun, Dom tehnike, www.kjd-zagreb.hr

Windsurfing Koprivnica, www.windsurfing-koprivnica.net

Klub za jedrenje na dasci Aquacity, Varaždin, 098 927 0143, www.kjd-aquacity.hr, info@kjd-aquacity.hr

NAJBOLJE LOKACIJE ZA JEDRENJE NA DASCI NA JADRANU:

Ližnjan (kod Pule) – bura

Rabac (Istra) - bura

Ravni (kod Labina) - maestral

Premantura (Pula) - bura i jugo u proljeće i jesen, ljeti umjeren maestral

Preluk (Volosko kod Opatije) - puše u cik zore kad je stabilno vrijeme

Šimuni (otok Pag) - bura, maestral

Punat (otok Krk) - bura u proljeće, jesen i zimu

Baška (otok Krk) - bura u proljeće, jesen i zimi

Sabuničke (kod Zadra) - u proljeće i jesen bura i plitka pješčana plaža

Biograd (južni dio) - jugo u proljeće i jesen

Jadrija (Šibenik) - maestral i jugo

Bol (otok Brač) - maestral

Viganj (Pelješac) - maestral ljeti, bura i jugo u proljeće i jesen